

Oponentský posudek na disertační práci JUDr. Evy Purgerové

“Mezinárodní trestní tribunály ad hoc”

1. Tematika práce

Téma disertační práce “Mezinárodní trestní tribunály ad hoc” je téma velmi aktuální; hned v úvodu jej disertantka zužuje na problematiku ukončení činnosti Mezinárodního trestního tribunálu pro bývalou Jugoslávii a Mezinárodního trestního tribunálu pro Rwandu. Práce je složena ze tří částí, a to z historického exkurzu, dále analýzy mezinárodních trestních tribunálů ad hoc a pravidel ukončení jejich činnosti. Jako jádro práce je označen rozbor strategií dokončení činnosti tribunálů, opatření k jejich implementaci a zřízení tzv. Reziduálního mechanismu. Vědeckým cílem práce je potvrdit či vyvrátit tezi o bezvýznamnosti (zbytečnosti?) působení obou tribunálů na poli OSN a posoudit transfer zbylých případů na národní soudy (str. 8).

2. Obsah práce

Historickému exkurzu je věnováno přiměřených dvacet stran práce ukončených shrnutím; cenné je, že se nejedná jen o popis dějinných dat, ale autorka se vypořádává i s otázkou proliferace soudních systémů i možnou konkurencí ad hoc tribunálů s Mezinárodním trestním soudem.

Kapitola II.1 je věnována obecně způsobu vzniku mezinárodních trestních tribunálů ad hoc: disertantka se kriticky vypořádává s problematikou mezinárodních smluv, rezolucí Valného shromáždění OSN i rezolucí Rady bezpečnosti OSN.

Část zaměřená na Mezinárodní trestní tribunál pro bývalou Jugoslávii rozebírá vznik a rozsah jurisdikce tohoto tribunálu, jenž je považován za pomocný orgán Rady bezpečnosti OSN. Zajímavý je exkurz o pochybnostech o legalitě zřízení tohoto tribunálu, reflektovaných v rozsudku Tadič. Kapitola věnovaná Mezinárodnímu trestnímu tribunálu pro Rwandu správně poznamenává, že konflikt ve Rwandě byl považován za konflikt vnitrostátní, což se odráží na vymezení jeho pravomoci.

Hlavní části práce jsou informace a úvahy o ukončení činnosti mezinárodních tribunálů ad hoc: Tato otázka není totiž řešena v žádné z rezolucí, které tyto tribunály zřídily. Autorka se přiklání k názoru, že činnost tribunálů může být ukončena pouze rezolucí OSN: **Zde prosím E. Purgerovou při obhajobě odpovědět na otázku, zda a proč je dle jejího názoru zcela vyloučeno ukončení činnosti tribunálů prostřednictvím desuetudo.**

V části věnované strategii ukončení činnosti disertantka prokazuje znalost dané problematiky, cenné jsou poznámky týkající se zavedení systému elektronických podání v systému Mezinárodního tribunálu pro bývalou Jugoslávii, novelizace pravidel řízení a dokazování; autorka si také všímá toho, že data ukončení soudních a odvolacích řízení se

stále posouvají. Podrobně a s hlubokou znalostí věci se věnuje problematice předání případů národním soudům.

Stejně kvalifikovaně je popsán způsob uzavření činnosti Mezinárodního tribunálu pro Rwandu. Autorka se nevyhýbá konkrétním problémům jako snížení stavu zaměstnanců, který se odráží na stavu vyřizování případů.

Zajímavé jsou informace o založení Reziduálního mechanismu, který by měl převzít některé zbylé úkoly obou tribunálů ad hoc, zejména o probíhajícím přezkumu smluv uzavřených tribunály s ohledem na přechod jejich platnosti na reziduální mechanismus. Vzhledem k tomu, že disertantka hovoří o fungování reziduálního mechanismu “v počáteční fázi čtyři roky od zahájení své činnosti” (str. 123), **prosím v průběhu obhajoby otázku časové působnosti mechanismu a ukončení jeho činnosti blíže osvětlit.**

Vědeckým cílem práce bylo potvrdit či vyvrátit tezi o bezvýznamnosti působení obou tribunálů na poli OSN a posoudit transfer zbylých případů na národní soudy: Disertantka uzavírá práci odpovědí na tyto otázky: Dle jejího názoru tribunály – přes všechny zmíněné problémy - sehrály či sehrávají významnou roli. Významný je úsek věnovaný úvahám de lege ferenda: Disertantka se vyslovuje pro zřízení univerzálního soudu pro stíhání mezinárodních trestných činů, vidí však také problémy spojené s realizací takového úkolu. Zřízení ad hoc tribunálů je tak pro ni patrně jistým kompromisem mezi cíli a možnostmi jejich realizace.

3. Zpracování tématu

Práce je zpracována pečlivě, poznámky a seznam literatury odpovídají kritériím stanoveným pro disertační práce. Autorce před zveřejněním doporučuji zjednodušit systém číslování kapitol, který v současnosti sahá až do pěti podčísels.

4. Závěr

Práce “Mezinárodní trestní tribunály ad hoc” je napsána s hlubokou znalostí problematiky; obsahuje nejenom analýzu problémů či právní úpravy, ale i osobní a zdůvodněná stanoviska disertantky. Práci doporučuji k obhajobě.

V Praze dne 13. září 2012

Prof. JUDr. Mahulena Hofmannová, CSc.